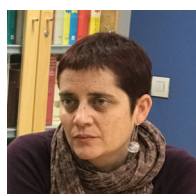

QUATRE LLIBRETERES I UN LLIBRETER

Xavier Blanch
editor

Hem reunit al voltant d'una taula quatre llibreteres i un llibreter per parlar de la seva feina, d'allò que els entusiasma, d'allò que els neguiteja, de tot el que vulguin debatre sobre la seva feina. Sense afany de carregar-los de la responsabilitat de representar la globalitat de llibrereries del nostre país, voldríem, modestament, prendre el pols de la realitat actual de les llibrereries a través seu.

Fe Fernández

L'Espolsada, de les Franqueses del Vallès

Llibreria generalista amb una secció de literatura infantil i juvenil

«Em nego a vendre determinades coses. I crec que això és un valor.»

Miguel Ángel Rincón

La Petita, del Poblenou (Barcelona)

Llibreria especialitzada en literatura infantil i juvenil

«L'oferta editorial és riquíssima. I és bo que sigui així.»

Oblit Baseiria

Casa Anita, de Gràcia (Barcelona)

Llibreria especialitzada en literatura infantil i juvenil

«Un barri que no té una llibreria perd molt.»

Olivia Pascual

L'Aranya, de Cerdanyola del Vallès

Llibreria generalista amb una secció de literatura infantil i juvenil

«(La del llibreter) és una figura que s'està recuperant, que va a més.»

Veri Pena

La Mulassa, de Vilanova i la Geltrú

Llibreria generalista amb una secció de literatura infantil i juvenil

«(La dificultat més gran) és estar al dia de tot el que surt, tenir temps de conèixer els llibres i de treballar-los.»

Quina és la dificultat més rellevant de la vostra feina?

MR La dificultat més gran que tenim els llibreters independents actuals és transformar el concepte de llibreria com a espai estàtic de venda de llibres en un espai cultural dinàmic, i traslladar aquesta idea al nostre entorn.

VP Jo diria que és estar al dia de tot el que surt, tenir temps de conèixer els llibres i de treballar-los.

FF La dificultat màxima em sembla que és tot allò que comporta el fet de ser empresari, que ens roba el temps de dedicació al que realment ens agrada fer, que és la tasca cultural pròpiament dita.

OP Exacte. Si ets una llibreria independent has de simultaniejar moltes feines: descaixar llibres, fer comandes, fer factures, atendre el públic, estar al cas de les novetats, llegir, col·locar a les prestatgeries, mantenir el contacte amb les escoles...

OB Jo penso que és important distingir entre les llibrereries independents i les llibrereries pertanyents a grups empresarials. Les independents personalitzen un espai, tant en l'aspecte de l'arquitectura, de la configuració i distribució de l'espai físic, com en la tria dels llibres que ofereixes. La tria és molt important, perquè dona un caràcter personal a la teva oferta cultural.

VP Bé, però en el cas de les llibrereries generalistes, tot i el «factor tria», sí que patim l'allau de novetats de llibres per a adults. Si fóssim llibrereries infantils especialitzades, segurament podríem fer notar més aquesta tria.

OB El fet de fer aquesta tria ja és una dinamització cultural, no cal organitzar moltíssims actes. Jo crec que un barri que no té una llibreria perd molt. Les llibrereries independents, com també altres establi- ...

- ments del barri, són un referent, són un teixit de diversitat que creen un entorn de vida propi. Perquè una llibreria d'aquestes característiques funcioni s'ha d'inserir en un paisatge fet de petits comerços que personalitzen una zona.

OP Sí. Nosaltres, d'això, en diem fer teranyina.

I per fer bé aquesta tasca de dinamització cultural, quina formació hauria de tenir un llibreter?

FF Està molt bé fer algun curs d'administració d'empresa, de comptabilitat, de gestió... per poder tirar endavant el negoci, però el cert és que el dia a dia que vius a la llibreria et forma molt i et dona una preparació que no sé com es podria adquirir des de fora.

MR Jo tinc un perfil acadèmic. El fet de ser filòleg m'ha empès a obrir una llibreria com un espai cultural, però la veritat és que a mi també m'hauria agradat haver fet un curs sobre administració, perquè la meitat del meu temps laboral me'l passo preparant factures, albarans, excels...

FF Sí, però jo he fet algun curset d'aquests i et trobes que et diuen que hauries de millorar els marges, o que hauries de rebaixar els costos... i tu et fas un tip de riure perquè vol dir que no coneixen com funciona aquest negoci.

VP De fet, nosaltres no som comerciants, som més aviat comissionistes, perquè treballem amb un preu de compra que ens ve donat, un preu de venda que és únic o fix (ei, que està bé que el preu de venda sigui així, eh?), i tampoc no podem establir descomptes comercials.

S'ha perdut o s'està perdent la figura del llibreter de capçalera?

OP No, al contrari, jo crec que és una figura que s'està recuperant, que va a més.

OB No ens enganyem: per vendre llibres no es necessita una preparació extraordinària; al cap i a la fi, de llibres pots trobar els mateixos a tot arreu i al mateix preu. El que passa és que si regentes una llibreria com les que diem, la gent que hi entra espera trobar alguna altra cosa.

VP Nosaltres tenim tota mena de llibres, pràcticament; vull dir que, de tria sobre el fons, no en fem gaire, però sí que destaquem o privilegiem uns llibres sobre uns altres, i a més fem les recomanacions per a cada client; per tant, fem una tria personalitzada pensada per a cada un dels visitants que ens ho demana.

FF Doncs jo, que soc una llibreria de poble, i que tinc també una mica de tot, sí que em nego a vendre determinades coses. I crec que això és un valor,

perquè hi ha gent que entra a l'establiment amb una idea de llibre i sap que, en qualsevol cas, sortirà de la llibreria amb un llibre potser no ben bé com el que pretenia però que haurà adquirit amb total conveniment. El llibreter de capçalera té un paper. Pensem que l'abundosa informació que podem trobar a internet no ho resol tot.

OP El que t'ofereix un llibreter de capçalera és això, una atenció..., el comerç de proximitat. I això passa en molts àmbits, no només a les llibreries. En part, el fet de voler defugir els grans comerços i buscar un tracte més personal és una moda, i aquesta moda ens beneficia a les llibreries petites.

I amb les escoles i les biblioteques, els llibreters hi teniu complicitats?

OB Casa Anita no tindria cap sentit sense la presència de les escoles.

MR Sí, els mestres ens donen suport, en el sentit que fan que es noti que l'existència de La Petita, la nostra llibreria de barri, sigui important per a l'educació dels seus alumnes.

VP Jo faria una distinció entre el professorat de primària i el de secundària...

FF Cert, et pots trobar alguns professors que venen a la llibreria a consultar títols i t'adones que no sempre tenen criteris clars de selecció de lectures per als seus alumnes.

OP Aquí faltaria la figura del bibliotecari o bibliotecària de l'escola.

FF Sí, i també considerar la pressió comercial d'algunes editorials que col·loquen els seus llibres a l'escola oferint contrapartides que no tenen res a veure amb els criteris literaris.

MR En canvi, l'oferta editorial és riquíssima. I és bo que sigui així, i que els lectors petits puguin tenir a l'abast molts llibres i no una oferta totalment restringida.

OB Sí, però l'oferta editorial de llibres infantils ha canviat molt els darrers vint anys. Ara hi ha molts llibres dirigits als infants que són una autèntica porqueria, que denoten que l'editor no té cap mena de respecte pels llibres que s'han editat per als petits. És pur mercadeig, afany de venda i negoci en el mercat de consum infantil, com pot ser la venda de roba, joguines... Hi ha llibres d'aquesta mena que jo no deixo que vagin a les biblioteques escolars. A les biblioteques públiques és una altra cosa, perquè han de tenir de tot.

No heu notat l'efecte de l'expansió de la idea que s'han de socialitzar els llibres a l'entorn escolar?

FF I tant... És una socialització mal entesa, el llibre entès només com a objecte de consum, i per tant, un cop fet servir durant un curs, me'n desfaig i el poso a la venda.

VP I es provoca una gran indignació si la llista de lectures d'un mateix curs canvia d'un any per l'altre i això no permet la reutilització i revenda.

OB D'això en té bona part de culpa la influència del llibre de text, perquè sovint a l'escola els llibres de lectura porten associat haver de fer un treball. No, no s'han de fer treballs sobre les lectures... Se n'ha de parlar, i parlant-ne estem enriquint literàriament fins i tot els que no han llegit el llibre. L'important és crear un entorn de comunicació literària, que els infants sàpiguen explicar-se, que coneguin el nostre imaginari literari.

VP I això per no parlar de les traduccions de llibres infantils, que de vegades són infectes, fetes de qualsevol manera, sense cap rigor ni mirament.

Dels textos infantils, n'hem parlat, però de les il·lustracions, què en penseu? Hi ha prou reconeixement del treball dels il·lustradors de llibres infantils?

MR Per mi, és tan important el text com la il·lustració. Quan expliques a un infant un conte, t'adones que a partir de les il·lustracions pots construir fàcilment el relat, i que les il·lustracions tenen una gran força d'atracció. Les il·lustracions també parlen.

VP D'il·lustracions, n'hi ha que són molt llepades, d'un estil ranci. Però també n'hi ha que són trenca-dores. De vegades, el problema són els pares, que actuen com a filtre i imposen el seu gust i pensen que hi ha propostes d'il·lustració que no són adequades per als nens o que aquests no les entendran. I s'equivoquen, perquè els infants poden desxifrar estils agosarats i connectar-hi amb facilitat.

FF Jo sí que dono molta importància al nom de l'il·lustrador. Ara, també et trobes llibres amb il·lus-

tracions que no es parlen amb el text, o que n'hi ha en excés. Cal saber trobar la mesura.

OB El que passa és que aquí, en aquest país, publiquem de tot. Importem llibres de tot arreu. A Alemanya, per posar un cas, les llibreries són molt visitades, hi ha molts lectors, però són més selectius a l'hora de publicar segons què.

I vosaltres, els llibreteres, no contribuïu a configurar l'oferta?

MR Nosaltres podríem tenir més força de la que realment exercim. Perquè som qui té el contacte directe amb el client que compra el llibre.

OB Sí, nosaltres també tenim part de responsabilitat de l'oferta que hi ha al mercat, perquè vulguis que no exercim de mediadors.

I encara una última qüestió que no hem tocat: llibres digitals o llibres de paper?

MR Llibres de paper, per descomptat. Els llibres digitals tenen altres canals que no són la llibreria.

OP A mi em sembla bé, anar de la mà de les noves tecnologies...

FF Això dels *e-readers* va ser complicat, perquè n'apareixia un de nou i al cap de poc n'apareixia un altre i l'anterior ja quedava obsolet. I, a més, tampoc no hem de caure en l'enlluernament de les coses digitals, perquè, per exemple, no és el mateix enganxar gomets sobre paper que moure uns punts sobre una pantalla digital. Que et pots endur cinc-cents llibres quan te'n vas de vacances? I qui se'ls ha llegit mai, cinc-cents llibres, a les vacances?

OB No és el meu terreny. Jo no dic que no hi pugui haver coses interessants en suport digital, però jo no m'hi dedico.

I ara sí, per acabar, una última pregunta: les llibreries tenen un futur esperançador?

OP Són els llibreteres, els que tenen un futur esperançador. Les llibreries formaran part del futur mentre hi hagi llibreteres que facin que funcionin. Mentre hi hagi ofici, hi haurà llibreries.

MR Jo no en tinc cap dubte.

FF És diferent vendre que ser llibreter. Perquè hi ha l'ofici, i això és el que ens fa diferents i és el que ens pot salvar.

VP És la batalla de cada dia.

Avui, apassionats per la conversa, acabem aquí la nostra trobada. Demà, llibreteres i llibreteres hi tornaran. És la batalla de cada dia. ●